



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У СВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ
Викладач	КОЛОМІЄЦЬ Олена Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38(095) 377-65-70
E-mail:	kolomietselena1964@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета викладання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Феномен української культури у світовому контексті» є формування у студентів системи знань про особливості виникнення та джерела української культури, закономірності розвитку культурно-історичного процесу в Україні; з'ясування сутнісних ознак духовної культури нашого народу, її гуманістичної спрямованості, глибокого демократизму, творчого характеру; формування уявлення про українську культуру як частину світового культурного процесу, виявлення її зв'язку з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: теоретична підготовка здобувачів з питань еволюції знань, змісту та ролі культури в історії людства, розуміння сутності української культури, її гуманістичної спрямованості, глибокого демократизму, творчого характеру; формування уявлень про феномен української культури, що виявився у взаємозв'язку з найважливішими подіями і явищами світового культурного процесу; залучення здобувачів до найкращих і своєрідних зразків матеріальної та духовної культури народів світу.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- витоки, сутність та найважливіші аспекти культури;
- структуру культури та її базові цінності;
- основні етапи та особливості історичного розвитку української культури;
- культурну спадщину народів світу;
- тенденції сучасного соціокультурного розвитку.

вміти:

- вирізняти основні методологічні підходи до визначення суті, змісту та характеру цінностей культури;
- аналізувати основні тенденції в розвитку вітчизняної і світової культури;
- застосовувати знання з історії вітчизняної культури для формування загальної картини світу;
- осмислювати закономірності сучасного соціокультурного розвитку в контексті глобальних перетворень;

набути соціальних навичок (soft skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в соціокультурному середовищі.

Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотериторіальному національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО <http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ <http://www.kntu.kr.ua/doc/dobro.pdf>.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Українська культура від найдавніших часів до середини XVII ст.

- Тема 1. Феномен української культури.
- Тема 2. Передумови розвитку української культури.
- Тема 3. Ранні форми культури на українських землях.
- Тема 4. Українська культура і державність у контексті європейського Середньовіччя.
- Тема 5. Українська культура доби Відродження
- Тема 6. Козаччина як культурний феномен.

Змістовий модуль II. Українська культура другої половини XVII – початку XXI ст.

- Тема 7. Доба Просвітництва в європейському і українському вимірах.

- Тема 8. Феномен українського бароко.
 Тема 9. Духовні пошуки XIX ст.
 Тема 10. Культура Новітньої доби.
 Тема 11. Українська національна культура в тоталітарній державі.
 Тема 12. Сучасні соціокультурні трансформації.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна

1. Береговий С. І. Українська культура у європейському та світовому вимірі: навч.-метод. посіб. К.: НУХТ, 2014.
2. Богуцький Ю. П., Андрущенко В. П., Безвершук Ж. О. та ін. Українська культура в європейському контексті. К.: Знання, 2007.
3. Гомотюк О. Є. Історія української культури: навч. посіб. / О. Є. Гомотюк, Н. І. Білик, Н. М. Юрчак, О. Я. Калакура. Тернопіль: Астон, 2012. 110 с.
2. Греченко В. А., Кислюк К. В. Історія української культури. К.: Кондор, 2016. 352 с.
5. Історія української культури; навчальний посібник для студентів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України / авт. кол. за ред. М. П. Гетьманчука. Вид. 2-ге доп. та перероб. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 404 с.
6. Історія української культури: підручник / В. А. Качкан, О. Б. Величко, Н. М. Божко та ін. 4-те видання. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. 368 с.
7. Історія української культури: у 5-ти т. К.: Наукова думка, 2001.
8. Калашникова О. Л. Історія української культури: навч. посіб. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2011. 245 с.
9. Музальов О. Культурологія: навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів. Львів, 2012. 185 с.
10. Павлова О. Ю. Історія української культури. К.: Центр учбової літератури, 2022. 340 с.
11. Пальм Н. Д. Історія української культури: навч. посіб / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с.
12. Передерій І. Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форми навчання / І. Г. Передерій, О. В. Тевікова, А. В. Нарядко; за ред. І. Г. Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
13. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Дабло Л. Г. Історія української культури: курс лекцій для студентів спеціальності 034 «Культурологія» / за заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаша. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 168 с.
14. Сідлецька Т. І. Історія української культури: посібник. Вінниця: ВНТУ, 2016. 119 с.
15. Хома І. Я., Сова А. О., Мина Ж. В. Історія української культури; навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 356 с.
16. Художня культура України: навч. посіб. / Л. М. Масол, С. А. Ничкало,

Г. І. Веселовська, О. І. Онищенко; за заг. ред. Л. М. Масол. К.: Вища школа, 2006.

17. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури: навч. посіб. К.: Кондор, 2006.

Додаткова

1. Безклубенко С. Д. Українська культура: погляд крізь віки: історико-теоретичні нариси. Ужгород: Карпати, 2006.

2. Богданов В. О. Історія духовного музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку XX ст. Х.: Основа, 2000.

3. Букач В. М. Історія української культури. Підручник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти / В. М. Букач. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.

4. Висоцький О. Ю. Історія української культури: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. 130 с.

5. Гаврюшенко О. А., Шейко В. М., Тимашевська Л. Г. Історія культури: навч. посіб. К.: Кондор, 2004.

6. Гриценко Т. Б., Кондратюк А. Ю., Мельничук Т. Ф. Культура в епоху промислового перевороту та соціальних зрушень. К.: НАУ, 2006.

7. Дмитренко В., Дмитренко В. Історія української культури: навчально-методичний посібник для підготовки до практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 034 «Культурологія» освітнього ступеня бакалавр. Полтава ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. Ч.1 (від найдавніших часів до середини XVII ст.). 136 с.

8. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій. К.: ЦУЛ, 2003.

10. Костюк О. Г., Федорук О. К., Мосаковський С. та ін. Українське барокко та європейський контекст. К.: Наукова думка, 1991.

11. Кримський С. Б. Архетипи української культури. *Феномен української культури: методологічні засади осмислення*. К.: Фенікс, 1996. С. 91–112.

12. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. / за ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. К.: Центр навчальної літератури, 2004.

13. Макаров А. М. Світло українського барокко. К.: Мистецтво, 1994.

14. Меднікова Г. С. Українська та зарубіжна культура XX ст.: навч. посіб. К.: Знання, КОО, 2002.

15. Попович М. Нарис історії культури України. К.: Арттек, 1998.

16. Сушко А. І., Краснопольська Т. М. Історія української культури. Одеса: Фенікс, 2018. 62 с.

17. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб. / за ред. М. М. Заковича. К.: Знання, КОО, 2000.

18. Українська та зарубіжна культура: підручник / за ред. О. Лозового. Харків, 2005.

19. Шабанова Ю. О., Тарасова Н. Ю., Дичковська О. Я. Історія української культури: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форми навчання. Дніпропетровськ, 2012. 141 с.

Інформаційні ресурси

1. Конспект лекцій з історії та культури України. URL.: <http://studies.in.ua/is-torijata-kultura-ukrainy-lekcii.html>

2. Культура та мистецтво України. URL: <http://histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini>

3. Культура України. Електронна Бібліотека. URL: <http://elib.nplu.org/>